

ОСТАННІЙ СЕАНС

Рауль Добрей перейшов через Сену, наспівуючи якусь пісеньку собі під ніс. Це був симпатичний тридцятидворічний француз, чиє гарне молоде обличчя прикрашали чорні вусики. За професією він був інженером. Чоловік неквапно повернув на вулицю Кардоне й зайшов у будинок номер 17. Консьєржка виглянула зі свого закутка й кинула йому скупе «Доброго ранку». Рауль бадьоро привітався із нею й піднявся до квартири на четвертому поверсі. Дзвонячи в двері й чекаючи на відповідь, він продовжував мугикати свою пісеньку. Цього ранку Рауль Добрей почувався особливо піднесено. Двері відчинила старенька французженка, чиє зморшкувате обличчя засіяло усмішкою, коли вона побачила, хто прийшов у гості.

— Доброго ранку, мсьє.

— Доброго ранку, Елізо, — відповів Рауль.

Він пройшов у передпокій, знімаючи рукавички на ходу.

— Мадам чекає на мене? — запитав він, обертаючись.

— Так-так, мсьє.

Еліза зачинила вхідні двері й повернулася до нього.

— Прошу мсьє проходити до маленької вітальні, мадам підійде за кілька хвилин. Вона зараз відпочиває.

Рауль різко підвів очі на стареньку.

— Мадам погано відчувається?

— *Погано відчувається!* — невдоволено повторила Еліза, пройшла вперед і відчинила перед Раулем двері

до маленької вітальні. Він зайшов усередину. Старенька послідувала за ним.

— *Погано почувається!* — не вгавала вона. — А як їй, бідолашній, почуватися добре? Одні спіритичні сеанси, сеанси і ще раз сеанси! Це неправильно, неприродно, не для цього нас створив милостивий Господь. Дозвольте сказати прямо: як на мене, це ніщо інше, як спілкування з дияволом.

Рауль поплескав її по плечі, намагаючись заспокоїти.

— Ну-ну, Елізо, — промовив він лагідно, — не варто накручувати себе й шукати диявола у всьому, що ви просто не можете зрозуміти.

Та з сумнівом похитала головою.

— Що ж, — пробурмотіла вона, — мсьє може казати все що завгодно, але мені це не подобається. Тільки погляньте на мадам — вона все худне й марніє з кожним днем. А ці головні болі!

Еліза звела руки догори.

— Ой ні, недобре воно, усе це спілкування з душами. Що ж це за душі! Всі хороші душі в Раю, а інші — в Чистилищі.

— Елізо, ваше бачення потойбічного життя до неможливості спрощене, — відповів Рауль, вмощуючись у крісло.

Старенька заявила із гордістю:

— Я добропорядна католичка, мсьє.

Вона перехрестилася й рушила до дверей. Схопивши дверну ручку, зупинилася й промовила благальним тоном:

— Утім, коли ви одружитесь, це все закінчиться, правда, мсьє?

Чоловік усміхнувся до неї із ніжністю.

— Елізо, ви сповнені глибокої віри. А також відданості вашій господині. Не переживайте: коли вона стане моєю дружиною, всім цим «розмовам із душами», як ви їх називаєте, буде покладено край. Для мадам Добрей більше не буде жодних спіритичних сеансів.

Обличчя Елізи осяяла усмішка.

— Це правда? — перепитала вона.

Рауль кивнув із серйозним виразом.

— Так, — відповів він, радше собі, ніж їй. — Так, із цим усім треба покінчити. Сімона має неймовірний дар і щедро ділиться ним. Та вона вже зробила свою справу. Ви справедливо зауважили, Елізо, що з кожним днем вона худне й марніє. Життя медіума особливо складне й виснажливе і пов'язане із неймовірним нервовим напруженням. І все-таки, Елізо, ваша господиня — найкращий медіум Парижа, ба більше — цілої Франції. Люди зі всього світу приїжджають до неї, бо знають, що тут їх не обдурять і не ошукають.

Старенька ображено випалила:

— Обдурять? Звісно, що ні! Мадам і немовля не змогла б обдурити, навіть якби й хотіла.

— Вона справжній янгол, — вигукнув молодий француз пристрасно. — І я зроблю все, що в моїх силах, аби вона була щасливою. Ви мені вірите?

Еліза виструнчилася й промовила, не приховуючи гордості:

— Я служу мадам уже багато років, мсьє. Можу навіть з усією повагою сказати, що люблю її. Якби я не знала,

що ви обожнюєте її так, як вона цього заслуговує — *eh bien*¹, мсьє — я б вас просто розірвала на шматки!

Рауль розсміявся.

— Браво, Елізо! Ви вірна подруга, і тепер, коли я сказав, що мадам покінчить із духами, ви точно будете прихильними до мене.

Він очікував, що стареньку розсмішить цей добродушний жарт, та, на його подив, вона залишалася серйозною.

— А якщо, — почала та обережно, — *духи не відпустять її?*

Чоловік втупився поглядом у неї.

— Що ви маєте на увазі?

— Я кажу, — повторила Еліза, — що буде, якщо *духи не відпустять її?*

— Я гадав, ви не вірите в духів, Елізо!

— Звісно, не вірю, — запевнила жінка. — По-дурному в них вірити. А все-таки...

— Що, Елізо?

— Мені важко пояснити це, мсьє. Розумієте, я завжди вважала, що ці медіуми, як вони себе називають, — це просто хитрі шарлатани, що обманюють нещасних людей, які втратили своїх рідних. Але мадам не така. Вона хороша. Чесна і...

Старенька стишила голос і заговорила словами, повними страху й благоговіння:

— *Відбуваються дивні речі.* Це не трюки, справді дивні речі. Ось чому я боюся. Бо я, мсьє, певна, що це не-

¹ Що ж (*фр.*). — Тут і далі прим. перекл.

правильно. Це проти законів природи, проти *le bon Dieu*¹.
І *хтось муситиме заплатити за це*.

Рауль підвівся зі свого крісла, підійшов до Елізи й по-
клав їй руку на плече.

— Заспокойтеся, моя люба Елізо, — сказав він, по-
сміхаючись. — У мене для вас є хороші новини. Сьогодні
буде останній спіритичний сеанс. Після цього — більше
жодних сеансів.

— Тобто сьогодні таки буде один? — запитала старень-
ка із підозрою в голосі.

— Останній, Елізо, останній.

Еліза невтішно похитала головою.

— Мадам не в стані... — почала вона.

Та її слова перебила поява високої красивої жінки, що
відчинила двері й зайшла у кімнату. Вона була струнка
й граційна, з обличчям Мадонни Ботічеллі. Лице Рауля
просяло радістю, а Еліза швидко й непомітно вийшла
з кімнати.

— Сімоно!

Чоловік взяв її довгі, білі руки в свої і поцілував кожну
по черзі. Вона ніжно прошепотіла його ім'я.

— Раулю, мій любий.

Він знову поцілував її руки, а потім пильно подивився
на її обличчя.

— Сімоно, ти така бліда! Еліза сказала мені, що ти від-
почиваєш. Чи ти, бува, не захворіла, кохана?

— Ні, не захворіла... — невпевнено мовила та.

Рауль провів її до дивану й сів поруч.

¹ Добрий Господь (*фр.*).